

Witold Jucha (witold.jucha@gmail.com)

Daniel Okupny (daniel.okupny@up.krakow.pl)

Paweł Struś (pstrus@up.krakow.pl)

*Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie,
ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków*

Wprowadzenie

Introduction

Szanowni Czytelnicy,

przekazujemy w Wasze ręce piąty tom czasopisma Prace Studenckiego Koła Naukowego Geografów. Jesteśmy dumni z tego, że kolejne osoby reprezentujące różne ośrodki naukowe postanowiły opublikować w naszym czasopiśmie naukowym wyniki swoich badań.

Pragniemy również poinformować, że czasopismo Prace SKNG UP zostało w 2015 roku po raz pierwszy wpisane na listę B Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z przyznaną punktacją 2 pkt. Stało się to w wyniku zarówno jakości wcześniejszych publikacji, jak również wielkiego wysiłku organizacyjnego ze strony poprzednich Redaktorów: dr **Rafała Krocza**, dr **Piotra Dolnickiego** i dr hab. **Tomasza Bryndala**. W niniejszym tomie kontynuujemy misję naszego czasopisma. Zawiera on sześć recenzowanych artykułów naukowych, przygotowanych przez naukowców (Studentów, Doktorantów i Pracowników naukowych) reprezentujących krakowski, lwowski i łódzki ośrodek naukowy. Dwa z nich zostały zredagowane w języku angielskim.

W powiecie opoczyńskim położonym na południowym wschodzie województwa łódzkiego znajduje się obszar występowania zjawisk krasowych. Są to zwłaszcza leje i zapadliska bezodpływowe charakterystyczne dla krasu zakrytego. Etapy rozwoju tych form oraz wpływ antropopresji na obiekty zlokalizowane w miejscowości Daleszewice koło Paradyża analizuje **Dorota Brzowicz**. Autorka scharakteryzowała w artykule budowę geologiczną tego obszaru, a także opisała wpływ działalności człowieka na zachowanie i widoczność wskazanych form w terenie.

Wśród licznych śladów działalności człowieka w ukształtowaniu terenu są te świadczące o dawnej eksploatacji kopalni na różną skalę. Zalicza się do nich formy wklęsłe (wyrębiska, odkrywki), oraz wypukłe (hałdy oraz kopce zbudowane ze skały płonnej.) Są one zlokalizowane na działkach należących do ludności zamieszkującej tereny rudonośne, a także na terenie dawnych kopalni. Jednym z takich terenów w Polsce jest częstochowski obszar rudonośny w województwie śląskim, będący pasem ciągnącym się od Zawiercia aż do Wielunia. Formy te dla fragmentu

znajdującego się koło Włodowic zbadał **Piotr Cybul**. W celu ich lokalizacji skorzystał on z dostępnych materiałów kartograficznych (współczesnych i archiwalnych). Ponadto dokonał ich inwentaryzacji w terenie na drodze kartowania i wywiadu środowiskowego. Wynikiem artykułu jest opis oraz ilustracje przedstawiające typowe ukształtowanie wyrobisk i towarzyszących im wypukłych form terenu (hańd i kopców).

Na łamach Prac SKNG UP bardzo często publikowane są wyniki badań zrealizowane z użyciem narzędzi geoinformacyjnych. Przykładem ich zastosowania jest studium wykonane przez zespół badawczy składający się z trzech osób: **Pawła Franczaka, Witolda Juchy i Anny Marszałek**. W opracowaniu znalazła się próba wykorzystania na korzyść badań historycznych i stanu zagospodarowania cieków zaburzeń i artefaktów dokładnego Numerycznego Modelu Terenu, wygenerowanego z danych lotniczego skanowania laserowego LiDAR. Jest to kontynuacja badań tego zespołu nad możliwościami interpretacyjnymi obiektów widocznych w tym modelu danych.

Zagadnieniem zagospodarowania cieków zajmował się również **Robert Kowalski**. Jego badanie było oparte na kartowaniu terenowym przebiegu koryt sześciu potoków. Wszystkie położone były na północnych stokach Babiej Góry, w większości na obszarze Babiogórskiego Parku Narodowego. W trakcie kartowania określał on dla stumetrowych odcinków każdego potoku 27 różnych parametrów, dotyczących przebiegu i charakteru koryta. Wnioskiem z syntetycznie przedstawionych wyników jest stwierdzenie, że zbliżony najbardziej do naturalnego stan koryt (występujący na terenie Parku) jest najbardziej stabilnym dla tego terenu.

Trzecim z kolei artykułem poruszającym tematykę hydrologiczną oraz nie tracącą na aktualności problematykę zanieczyszczeń wód powierzchniowych jest publikacja zespołu badawczego ze Lwowa. **Ludmiła Kurhanewych i Marianna Shipka** zaprezentowały w nim wyniki badań hydroekologicznych dotyczących jakości wody rzeki Pełtwi. Jest ona lewym dopływem Bugu, płynącym m.in. przez Lwów. Autorki oceniły wody rzeki jako ekstremalnie zanieczyszczone na podstawie wyników z dwóch punktów pomiarowych (w opracowaniu użyto wskaźnika zanieczyszczenia wód – ang. *Water Contamination Index*). Wpływ stan wód w cieku miały wciąż dokonywane zrzućy ścieków we Lwowie i innych miejscowościach i zakładach produkcyjnych położonych nad rzeką. Dopływy Pełtwi charakteryzują się z kolei znacznie mniejszym zanieczyszczeniem wód od recipienta.

Następny artykuł dotyczy tematyki zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego. Wśród problemów związanych z rozwojem turystycznym miejscowości uzdrowiskowych jest próba otwarcia się na nowe grupy docelowe. Jednym ze sposobów może być oferta dla turystów pragnących nie tylko wypocząć w miejscu o zdrowym klimacie, ale również chcących spędzić aktywnie czas na poznawaniu walorów przyrodniczych i edukacyjnych okolicy. To zagadnienie na przykładzie możliwości zagospodarowania geoturystycznego Iwonicza Zdroju i Rymanowa Zdroju przedstawia **Kamila Płazińska**. Autorka scharakteryzowała atrakcje geoturystyczne o największym potencjale, znajdujące się w okolicy obydwóch uzdrowisk (zarówno obszary chronione, jak i obiekty przyrody nieożywionej).

Zdajemy sobie sprawę, że nie wszystkie pomysły i wyniki prac autorów zostały wyczerpane i zaprezentowane w niniejszym tomie, dlatego zapraszamy do dalszej współpracy i publikowania w Pracach Studenckiego Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Zespół redakcyjny